

PIYANO ÖĞRENCİLERİNİN ARMONİ DERSİ BAŞARILARI İLE DEŞİFRE BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

M. Kayhan KURTULDU¹, Ezgi ODABAŞ²

ÖZ

Bu çalışmada piyano dersi alan müzik öğretmeni adaylarının piyanoda deşifre çalma becerileri ile armoni dersi başarılarının ilişkisi incelenmiştir. Çalışmada armoni dersini önceki yıllarda (2. ve 3. Sınıf) almış ve tamamlamış olan 4. Sınıf öğrencileri çalışma grubunu oluşturmuştur. Öğrenci işleri bilgi sisteminden elde edilen armoni dersi başarılarının ortalamaları alınmış, ortalamalar not sistemindeki harf aralıklarına dayalı olarak üç gruba toplanmıştır. Bunun yanında çalışma grubunu oluşturan öğrenciler içinden üç alt grubu temsilen her gruptan üçer adet olmak üzere 9 adet öğrenci rastgele seçilmiştir. Seçilmiş bu öğrencilere araştırmacılar tarafından yazılmış olan deşifre parçası çaldırılmıştır. Gruplardan elde edilen veriler Pearson Korelasyon katsayıları hesaplamaları yardımıyla ölçüme tabi tutulmuştur. Korelasyon ölçümü öncesinde normallik dağılımı için verilerin basıklık çarpıklık katsayıları hesaplanmıştır. Hesaplama sonucunda verilerin normal dağılım varsayımını karşıladığı görülmüştür. Ortaya çıkan sonuç, armoni başarıları ile piyanoda deşifre başarıları arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu yönündedir.

Anahtar Kelimeler: Armoni, deşifre, piyano, başarı.

¹ Prof. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği ABD
kayhankurtuldu(at)gmail.com

² Bayburt Fatih İmam Hatip Ortaokulu Müzik Öğretmeni ezgiodabas(at)gmail.com

INVESTIGATING THE HARMONY LESSON SUCCESS AND SIGHT READING SKILLS OF THE PIANO STUDENTS

ABSTRACT

In this study relation between sight-reading ability in piano and harmony lesson success of the candidate music teachers who taking piano lesson has been investigated. Senior students who was taken and passed from harmony class in previous semesters was consisted the work group. Mean level of the harmony lesson grades was calculated obtained from student information system and these average points have been separated three groups according to the point range in information system. Besides 9 students has been selected randomly within the work group students who represent the 3 sub-groups through 3 students per groups. A sight reading piano piece written by the researchers has been applied by these selected students. Data obtained from the groups has been analysed by the help of the Pearson correlation measurement. Kurtosis and skewness coefficients has been calculated for determining the normality distribution before correlation measurement. Measurement result showed that data is supplying the normality hypothesis. Results obtained from the study showed that there is directly proportional relation between harmony success and piano sight-reading success.

Keywords: Harmony, sight reading, piano, success.

GİRİŞ

Müzik eğitimi sanatsal eğitim öğretim süreçleri içerisinde önemli bir yapıdır. Müzik eğitiminde ise en temel unsurlardan biri piyano eğitimidir. Piyano eğitimi yapısı gereğince birden fazla unsuru ve bir den fazla alanı içerisinde eritebilen bir süreçtir. Bu süreçte kimi zaman tarihsel yapı, kimi zaman teorik ve teknik yapı karşımıza çıkmaktadır. Piyano eğitimi ve özellikle piyanoda deşifre seslendirme gibi hususlar ise teori ve armoni bilgilerini aynı anda çağrıştırmaktadır. Bu yapı tümüyle piyano eğitimi sürecinin içerisinde gerçekleşmektedir.

Eğitim fakültelerinde öğrenim gören müzik öğretmeni adaylarının öğretmen olduktan sonraki mesleki yaşantılarında gerekli olan piyano çalma becerilerini kazanmaları önem arz etmektedir. Bu becerilerin kazandırıldığı lisans eğitimi süresince, armoni dersinde kazanılan bilgiler, piyano derslerinde çalınan eserleri daha bilinçli kavramayı, yorumlamayı ve eserleri daha iyi algılamayı hızlandırmaktadır. Bu hızlandırmayı sağlamak ve devam ettirebilmek için armoni derslerinde kazanılan teorik bilgilerin kalıcı olabilmesi önemlidir. Bu bilgilerin daha bilinçli olarak kullanılabilmesi için piyanoda mutlaka pratik yapmak, çalışmak esastır (Çevik, vd. 2010).

Piyano çalgısını etkili kullanabilmek için öğrencilerin iştme, armoni, koro, orkestra ve piyanoda temel teknik becerilere ve bilgilere sahip olması, aynı zamanda teknik ve müzikal anlamda sağlam bir temele sahip olmaları gereklidir (Jelen, 2013). Piyanoya hâkim olan ve çaldığı eserlerin ayrıntılarına ilgi gösteren bir müzik öğretmenin mesleğinde piyanodan etkili bir şekilde yararlanması, armoni konusunda yeterli bilgiye sahip olup olmadığına bağlı bir husustur (Bilgin, 2006).

İyi derecede çalınmasının haricinde piyano çalma becerileri, armoni, kontrpuan ve müzik kuramları gibi derslerden kazanılan davranışların harmanlanmasıyla daha fonksiyonel bir nitelik kazanmaktadır (Sönmezöz, 2006). Öğrencilerin armoni derslerinde öğrendikleri bilgileri piyano dersinde çaldıkları eserlerle bağdaştırmaları, çalışmakta oldukları eserleri hem kalıcı biçimde hem de yaratıcılıklarını geliştirecek şekilde öğrenmelerine destek verebilir (Gün ve Demirtaş, 2015).

Fenmen'e (1947) göre piyano çalmasını öğrenmek, zihinsel, devinişsel ve duyuşsal becerilerin gelişimini ve bu becerilerin tamamını kapsayan çok yönlü ve karmaşık bir süreçtir. Dolayısıyla piyano eğitimi kendi içinde bir süreç olmayıp, armoni dersi içeriği ile de yakın ilişki içerisinde. Benzer biçimde Cangal (2012) müzik eğitiminde büyük önem taşıyan aralıkların, derecelerin, kadansların ve

akorların iyi bilinmesi, armoni dersi öğretimini olumlu etkileyeceği gibi, piyano eğitimine de olumlu katkılar sağlar demektir. (Akt: Gün ve Demirtaş, 2016).

Armoni ve işitme eğitiminde piyanonun, piyano eğitiminde ise işitme ve armoni eğitiminin birbirlerine katkı sağladıkları açıkça bilinmektedir. Diğer yandan armoni dersinin uygulama alanı olan piyanonun aktif olarak bu derste kullanımı armoni dersinin piyano dersine aktarımına da yardımcı olur (Karkin, 2007).

Piyano eğitimi sürecinin müzik teorisi ve işitme eğitimi, armoni, müzik tarihi, müzik kültürü dersleriyle bir bütün olarak düşünülmesi gereklidir. Öğrenciler bu tip derslerde aldığı kuramsal bilgilerden faydalanarak piyanoda çaldığı eserlerin armonik yapılarını, formlarını, inceleme fırsatı bulur (Gün, Yıldız, 2013). Piyanoda seslendirilecek eserlerin müzik eğitimi içerisindeki tüm kavramlar ile ilişkili olduğu bilinmektedir. Eserin dönemleri için müzik tarihini, biçimsel yapısı için müzik biçimlerini, içerisindeki çeşitli bilgiler açısından müzik teorisini ve özellikle akorlardan hareket edilirse armoni dersini işaret etmek mümkündür. Bu eşleştirmelerde en önemli ve en çok literatürde öne çıkan ilişki ise armoni ve teori konuları ile ilgilidir.

Müzik teori bilgisi devamlı gelişim içinde olan müzisyenler için oldukça önemli bir husustur. Örneğin bir piyanist çaldığı eseri çözümlerken akor yapılarına dikkat eder. Bu noktada armoni bilgisi piyaniste akorları doğru konumlandırmasında yardımcı olmaktadır (Wolf, 1976; Akt: Kuo, 2012). Benzer biçimde Gün ve Yıldız (2013) da armoni dersinde elde edilen bilgilerin bir eseri deşifre ederken veya seslendirirken eserin tonalitesini doğru kavramaya, modülasyonlarını fark etmeye ve eserin notalarını doğru çalmaya yardımcı olduğunu ifade etmektedir. Temel olarak ele alındığında her iki yazar da armoni ve teori bilgisi ile piyano arasında bir bağ kurmaktadır. Buna yönelik bir diğer görüş ise aşağıda ifade edilmiştir.

Seslendirilecek eserin armonik analizinin ayrıntılı biçimde yapılması, öğrencinin eseri daha bilinçli çalışmasını ve teoride edindiği bilgileri uygulamaya aktarabilmesini sağlayacaktır. Bilinçli, kendisini kontrol ederek çalışan öğrencinin gelişme hızı artacak ve öğrencinin kendine olan güvenini geliştirecektir. Piyanoda ve genel anlamda deşifrenin ne olduğunun iyice kavratılması ve alıştırmaya için kendi seviyesinin altında küçük eserler de çaldırılarak becerisini geliştirilmesi önemlidir. Ayrıca piyano eğitimcilerinin de derslerinin bir kısmında deşifreye zaman ayırmaları, öğrencilerin bu davranışı doğru kazanmaları açısından önemlidir (Babacan, 2014).

Otacıoğlu'na göre (2008) akıllı bir piyanistin, yaratıcı düşünceye sahip biri olarak eserlerde yer alan dizileri çözümlenmenin yanında, melodik ya da armonik

özellikleri, tona dayalı yapıları ve farklı kalıpları da anlayarak ilişkiler kurmayı başarması gerekir (Akt: Selen, Aşkın, 2009). Bu açıdan bakıldığında karmaşık yapılı bir unsur olan deşifre çalma işleminde armoni bilgisinin ve ona dayalı etkenlerin öneminin büyük olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle piyano alanında kimi zaman karmaşık, kimi zaman zor bir husus olarak algılanan deşifre kavramının önemli ve bir o kadar da gerekli bir unsur olduğu kendini göstermektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının piyanoda iyi bir deşifre becerisine sahip olmaları piyano dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkileyecektir. Bu olumlu gelişim ile müzik öğretmeni adaylarının duyuşsal anlamda piyano dersi davranış düzeylerinde de artış gerçekleşmesi mümkündür (Küpana, 2012). Piyano eğitimi sürecinin en önemli kazanımlarından biri olan deşifre, piyanonun kullanıldığı tüm derslerde ya da çalışmalarda kimi zaman anahtar görevi görmektedir. Piyano çalan her hangi bir müzikçinin elde etmesi gereken bir davranış olduğuna literatürde sıkça rastladığımız deşifre becerisinin düzeyi, piyanistin de kendini güvende hissetmesine olanak tanır. Gerek parmaklarına hâkim, gerekse el – göz koordinasyonunu iyi düzeyde sağlayabilen bir piyanistin hedeflediği noktaya ulaşması da daha kolay hale gelecektir. Deşifre becerisi iyi olan bir piyanistin, istediği hedefe ulaşırken çalışma sürecinde de diğer piyanistlere göre hem zaman, hem de enerji tasarrufu açısından avantajlı olduğunu söylemek mümkündür (Kurtuldu, 2015).

AMAÇ

Bu çalışmanın amacı müzik öğretmeni adaylarının armoni dersi başarıları ile piyanoda deşifre çalma becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Programında öğrenim gören toplam 48 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin tamamı son sınıfta öğrenim gören yaşları 20 – 25 aralığında değişen 15’i erkek, 33’ü kız öğrenciden oluşmuştur. Araştırmanın tarama modeli kısmında 48 öğrencinin verileri, ilişkisel karşılaştırma kısmında ise bu 48 kişi içinden seçilmiş 9 öğrencinin verileri kullanılmıştır. Öğrenciler normal örgün öğretim sürecinde bizatihi kendi sınıfında daha önce 4 dönem armoni dersini almış ve başarı ile dönemlerini tamamlayarak geride bırakmış öğrenciler olarak seçilmek istendiği için çalışma grubunun 4. Sınıf öğrencilerinden oluşması uygun görülmüştür.

YÖNTEM

Çalışmada tarama modelinden faydalanılmış ve ilişkisel karşılaştırmalar modeli yardımıyla veriler toplanmıştır. Betimsel araştırmaların bir türü olan Tarama Modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2005, s. 77). İlişkisel karşılaştırmalar; özellikle eğitim alanında, değişkenler arası ilişkilerin belirlenip analiz edildiği araştırmalardır (Karakaya, 2009, s. 68).

VERİLERİN TOPLANMASI VE ÇÖZÜMLENMESİ

Çalışma için verilerin toplanması sürecinde ilk olarak çalışma grubundaki 48 öğrencinin armoni dersi notları öğrenci işleri bilgi sisteminden alınmıştır. Çalışma grubundaki öğrencilerin hem ikinci, hem de üçüncü sınıfta dört dönem boyu aldıkları armoni derslerinin ara sınav ve final sınavı notları kayıt altına alınmıştır. Her dönem için dönem ortalaması da hesaplanmış, nihai olarak her öğrencinin dört dönemlik armoni başarı ortalaması da ortaya çıkmıştır. Armoni derslerinden elde edilen notlar ve nihai ortalamalar, düşük, orta ve yüksek biçiminde üç grupta toplanmıştır. Üniversitenin öğrenci işleri not değerlendirme yönetmeliği gereği harfli notlarda 9 adet harf grubu bulunduğundan, harf gruplarının ders geçme ve başarı sınıflandırması da dikkate alınmış ve bu 9 harf grubu üçerli olarak üç gruba ayrılmış ve buradan hareketle yukarıda adı geçen üç grup oluşturulmuştur. Armoni dersi notlarına yönelik veri düzenlemesinin tamamlanmasını takiben her bir gruptan üçer öğrencinin rastgele seçildiği deşifre çalma çalışması uygulanmıştır. Toplam 9 öğrenci ile yürütülen deşifre çalma uygulaması, araştırmacılar tarafından yazılmış olan bir deşifre piyano eseri ile gerçekleştirilmiştir. Eser armonik açıdan takip özelliği içeren ama esasen tam kadans biçiminde yürüyen bir akor örgüsüne sahiptir. Bu özellik armoni bilgisi ve birikiminin yansıtılabilmesi açısından önemli görülmüştür.

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde armoni ve piyano notlarına yönelik tanımlayıcı istatistik işlemler gerçekleştirilmiştir. Armoni dersi notları ile deşifre çama puanları arasındaki ilişkinin incelenmesinde ise korelasyon katsayısı hesaplaması yapılmıştır. Verilerin normalliği için elde edilen puanlara yönelik basıklık çarpıklık katsayısı hesaplama işlemi yapılmıştır. Veriler normallik varsayımını karşıladığı için parametrik korelasyon ölçümü (Pearson) yapılmıştır. Korelasyon ölçümü işlemlerinde veri zenginliği ve daha iyi yorumlayabilmek amacıyla öğrencilerin piyano dersi başarı ortalamaları da hesaba katılmıştır. Ölçümlerde SPSS paket programından faydalanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde derslere yönelik puanların ortalamaları ile alt ve üst sınırları verilmiş ve bu puanların gruplanmış hallerinin yüzdeleri tablolaştırılmıştır. Son tablo olarak araştırmamızın ana fikrine uygun biçimde korelasyon tablosu yer almaktadır.

Tablo 1. Armoni Dersi Puanları Ortalama Dağılımı

Grup	%	Ort.	Min.	Maks.
İyi	34,8	65,47	16,25	98,75
Orta	37			
Kötü	28,3			

Tablo 1 incelendiğinde üç grup altında toplanan verilerin birbiri ile dengeli bir yüzdellik dağılım içinde olduğu, her üç gruba giren öğrencilerinde yaklaşık olarak eşit sayıda olduğu söylenebilir. Bu veriye dayanarak 9 kişilik çalışma grubu bu üç alt gruptan üçer adet öğrenci seçimi ile gerçekleştirilmiştir. Üç grubun tüm grup içindeki dağılımı ve temsili eşit düzeylerde olduğu için, 9 kişilik grup belirlenirken her gruptan eşit oranda öğrenci alınması gerektiği fikri ile hareket edilmiştir. Öğrencilerin armoni ortalamaları 65,47 puan olarak gerçekleşmiş olup, bu durumda yüzdellik dağılımdaki dengeyi işaret etmektedir.

Tablo 2. Verilere İlişkin Basıklık Çarpıklık Katsayıları

Grup	Basıklık		Çarpıklık	
	Ölçüm	SS	Ölçüm	SS
Armoni	-1,63	1,40	0,23	0,71
Deşifre	-1,67	1,40	0,14	0,71

Basıklık ve çarpıklık katsayıları için referans sınırlarının çeşitli çalışmalarda (Vural, 2013; Arslan, 2015; Yıldız, Çevik, 2016) +1 ile -1 arasında, bazı çalışmalarda (Serinkan, Bardakçı, 2007; Sağer, vd. 2013; Vural, 2013; Ünal, Gürsoy, 2014) +2 ile -2 arasında olması gerektiği vurgulanmış, Albayrak (2009, s209) ise basıklık değerinin +3 ile -3 aralığında olabileceğini belirtmiştir. Bu tablodaki veriler ise belirtilen sınırlar içerisinde gerçekleşmiştir. Verilere göre çalışma grubunun armoni ve deşifre puanları normal dağılım varsayımını karşılamaktadır.

Tablo 3. Armoni, Piyano ve Deşifre Puanlarına İlişkin Korelasyon Ölçümü Sonuçları

Ölçüm Grubu	Armoni	Piyano	Deşifre
Armoni	---	752*	964**
Piyano	753*	---	809**
Deşifre	964*	809**	---

Korelasyon katsayısının + 1'e yakın olması mükemmel bir pozitif ilişkiyi, - 1'e yakın olması mükemmel negatif bir ilişkiyi göstermekte, 0 olması ise hiç ilişki olmadığını göstermektedir (Büyüköztürk, 2004, 32). Dağılımda ise 0-0,25 arası çok zayıf, 0,26-0,49 arası zayıf, 0,50-0,69 arası orta, 0,70-0,89 arası yüksek, 0,90-1,00 arası çok yüksek olarak sınıflandırılabilir (Sungur, 2009, 116). Bu duruma göre yukarıdaki korelasyon değerleri incelendiğinde armoni ve deşifre puanları arasında oldukça yüksek düzeyli ve pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu durum armoni dersi başarısı ile piyanoda deşifre becerisi arasındaki olumlu ilişkiyi öne çıkarmaktadır. Benzer biçimde piyanoda deşifre yapmanın piyano dersi başarısı ile de iyi düzeyli ve pozitif yönlü bir ilişkisinin olduğu söylenilebilir. Piyano dersi ve armoni dersi başarıları arasında da iyi düzeyli ve pozitif bir korelasyon ilişkisi saptanmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Armonik yaklaşımlar ile piyanoda deşifre becerilerini geliştirme odaklı bir çalışmada Özalp ve Özdemir (2015), geliştirdikleri eşlikleri akor şifreleri ile zenginleştirmiş ve öğrencilerin bu şekilde daha başarılı bir biçimde deşifre eşlik yapabildikleri görülmüştür. Ortaya çıkan sonuç bu çalışmadaki armoni ve piyano ilişkisine yönelik sonuçla örtüşmektedir. Çevik, Taviloğlu ve Canbey (2010) tarafından yapılan ve armoni dersi ile piyano dersi başarılarını çeşitli değişkenler açısından inceleyen çalışmada değişkenlerin bazıları açısından anlamlı farklar bulunurken, bu çalışmadaki amaç ile örtüşen son bulguda iki ders arasındaki korelasyon 0,70 olarak bulunmuştur. Bu durum da iki çalışmanın iki ders arasındaki ilişki açısından ortak sonuçlara vardığını göstermektedir. Gün ve Demirtaş (2015) tarafından yapılan bir çalışmada ise piyano öğrencilerine armonik çözümleme yaptırılmış ve elde edilen puanlar ile piyano dersi başarıları karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuç bu çalışmadakinin tersi yönde 0,135 korelasyon ile armonik çözümleme puanları ile piyano başarısı arasında ilişkinin zayıf olduğu yönünde gerçekleşmiştir. Bu kapsamda incelendiğinde literatürde doğrudan armoni dersi başarı puanları ile piyanoda deşifre çalma uygulamasından alınmış puanların karşılaştırılmasına yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Literatürde gerek çalışma sahiplerinin elde ettiği bulgular, gerekse mevcut yapıyı özetleyen ve önemine vurgu yapan atıf yada aktarımları, bu çalışmadaki kadar net olmamak kaydıyla çalışmanın

verileri ile uyuşum gösterecek nitelikte dersler arasındaki önemli ilişkiye göndermeler yapmaktadır.

Sonuçlar incelendiğinde çalışma grubundaki öğrencilerin piyanoda deşifre çalma becerileri ile armoni dersindeki başarı puanları arasında önemli düzeyde yüksek ve pozitif bir ilişkiye rastlanmıştır. Oldukça yüksek düzeyli bir korelasyon katsayısı ile gerçekleşen bu ilişki, armoni dersi başarısının piyanoda deşifre çalma becerisi üzerinde de etkisinin olabileceği yönünde bir sonucu desteklemektedir. Çalışma grubundaki öğrencilerin armoni dersi başarılarının yüksek ya da düşük olması, çözümlene odaklı deşifre becerilerini de yüksek ya da düşük kılmaktadır. Bu durum, armoni dersi becerisi ile çözümlene ve algılama becerilerinin de belli oranda etkilenmiş olabileceği ve bu durumun da şifre çözme odaklı bir yapı olan deşifre üzerinde etkili olmuş olabileceği biçiminde yorumlanabilir. Armoni dersi başarıları ile piyano dersi başarıları ve piyano dersi başarısı ile deşifre çalma becerilerinin de yüksek veya iyi düzeyli bir korelasyon ilişkisi göstermiş olması, bu üç kavram arasında önemli bir doğrusal ilişkinin olduğuna işaret etmektedir.

İstatistiksel süreç sonunda elde edilmiş olan sonuçlar, deşifre becerisi üzerinde armoni bilgisinin ve piyano çalma becerilerinin etkili olduğu yönünde eğilim göstermektedir. Çalışma grubu düzeyinde ortaya çıkan bu durumun bilhassa armoni dersi başarıları açısından daha geniş çalışma grupları ile denenmesi gerektiği söylenilebilir. Farklı öğretim kurumlarından seçilecek ve mümkünse yine bu çalışmadaki gibi gruplanarak (düşük, orta, yüksek vb.) uygulamaya tabi tutulacak öğrenciler ile bu ilişki daha nitelikli biçimde denenmiş olur. Bunların yanında deşifre becerisi üzerinde etkili diğer faktörlerin araştırılması ve deşifre becerisini arttırmaya yönelik çalışmaları işaret eden çalışmaların da literatürde yer bulması önemli faaliyetlerdir. Bunlara ilaveten öğrencilerin deşifre becerisinde diğer bazı unsurların (armoni, piyano beceri vb.) etkili olduğu yönünde bilgilendirilmesi ve nasıl daha iyi deşifre yapabilecekleri konusunda eğitilmeleri de önemlidir.

KAYNAKLAR

Arslan, G. (2015). Ergenlerde psikolojik sağlamlık: bireysel koruyucu faktörlerin rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(44), 73–82.

Babacan, E. (2014). Aday müzik öğretmenlerinin piyano eğitimi sürecindeki bireysel çalışma yöntemlerinin değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi (SED)*, 2(1), 1 – 16.

Bilgin, S. (2006). Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi. *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.

Büyüköztürk, Ş. (2004). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. (4. Baskı) Ankara: Pegema Yayıncılık.

Çevik, D. B., Taviloğlu, İ ve Canbey, E. G. (2010). Müzik öğretmeni adaylarının bireysel ve sosyo-ekonomik özellikleri ile armoni ve pişano derslerindeki başarıları arasındaki ilişkiler. International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 11-13 Kasım, Antalya.

Gün, E. ve Demirtaş, H. O. (2015). Müzik öğretmeni adaylarının eğitim müziği dağarındaki şarkılara pişano ile eşlik yapabilme becerileri. The Journal of Academic Social Science Studies (JASSS), 40, 157 – 165.

Gün, E. ve Demirtaş, H. O. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının pişano eserlerindeki armonik yapıyı analiz etme becerileri. İdil dergisi, 5 (25), 1387-1399.

Gün, E. ve Yıldız, G. (2013). Pişano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörler. e-Journal of New World Sciences Academy NWSA, 8(1), 103-114.

Jelen, B. (2013). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde pişano eğitiminde karşılaşılan sorunlar. Rast Müzikoloji Dergisi, 1(1), 258 – 285.

Karkın, M. (2007). Müzik teorisi ve iştirme eğitimi dersinin pişano eğitimi üzerindeki etkileri, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. Kastamonu Eğitim Dergisi, 15(1), 411-422.

Kurtuldu, M. K. (2015). Pişano öğrencilerinin öğrenme stilleri ile deşifre çalma becerilerinin karşılaştırılması. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(3), 593-602.

Kuo, M. H. (2012). Strategies and methods for improving sight-reading. Unpublished Doctoral Dissertation, College of Fine Arts at the University of Kentucky.

Küpana, N. (2012). Pişanoda deşifre öğretimi programının müzik öğretmeni adaylarının pişano dersine yönelik tutumlarına etkisi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 11(41), 183-194.

Özalp, U. ve Özdemir, G. (2015). Deşifre eşlik çalımında akor şifrelerinin kullanımı. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22, 47 – 53.

Sağer, T., Sađal, O. ve Gürpınar, E. (2013). Müzik öğretmenliği programı özel yetenek sınavlarında YGS puanları ile müzik alanı puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 10(1), 541 – 554.

Selen, B. ve Aşkın, C. (2009). Pişano eğitiminde çözümleme destekli çalışma metodu ve Uygulanışı. İTÜ Dergisi, 6(1), 53-63.

Serinkan, C. ve Bardakçı, A. (2007). Pamukkale üniversitesi'nde çalışan öğretim elemanlarının iş tatminlerine ilişkin bir araştırma. Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi, 12(9), 152 – 163.

Sönmezöz, F. (2006). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda öğrenim Gören lisans öğrencilerinin eşlik dersine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26-28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.

Sungur, O. (2009). Korelasyon analizi. SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri, Kalaycı, Ş. (Ed.), Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

Ünal, O. ve Gürsoy, Y. E. (2014). Banka reklâmlarının müşteri tercihlerine etkisi. Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi, 7(1), 304–314.

Vural, L. (2013). Grasha-riechmann öğrenme stili ölçeğinin yapı geçerliği çalışmaları. Eğitimde Kuram ve Uygulama, 9(4): 481–496.

Yıldız, M. A. ve Çevik, G. B. (2016). Evli bireylerin evlilik doyumlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 13(1), 227–242.